

RODICA OJOG-
BRAȘOVEANU
COCOȘATUL
ARE ALIBI

Ediția a III-a

NEMIRA

ARHEOLOGUL MARIUS DAMIAN A FOST PRĂDAT

Într-o seară, pe la sfârșitul lui septembrie, o seară cu cer senin și lună roz împrumutată dintr-un tablou prost, pentru că totul e prea colorat, prea frumos, idilic și corect frumos, iar pictorul ftizic și decedat, într-o astfel de seară, maiorul Dăneț manifestă surprinzătoarea dorință de a lua un aperitiv.

Apăsându-și ochelarii la rădăcina nasului, locotenentul Marin Moșoianu se pierdu într-o serie de considerațiuni intime asupra ineditiei invitații.

Găsiră locuri la Someșana, o grădină de vară îngropată în iederă sân-gerie, o grădină cum întâlnești la tot pasul în București, cu aceleași felinare palide deasupra meselor înalte înfățate în pânză cadrilată, legănată de viersul aceluiași lăutar plângând iubiri cărunte cu fete sălbatice și bărbați aprigi cu șiful lung.

Ospătarul le prezintă prompt meniul, apoi se retrase convențional câțiva pași, așteptând comanda. Dăneț i-l întinse locotenentului, plimbându-și distrat ochii prin restaurant. Fețe necunoscute, chipuri joviale, explozive sau interiorizate, priviri limpezi și terne, surâsuri pudice

ori de ocazie. Solitarii ocupau mesele retrase. Un bărbat între două vârste, cocoșat, sorbea absent din pahar. Își orientase spatele spre zidul de iederă, încercând să-și camufleze infirmitatea.

„Un nefericit“, oftă maiorul.

Consultând meniul, bătut la o mașină știrbă de vocala „i“, Moșoianu își imagina cu un surâs înghesuit în colțul buzelor reflecțiile nimicitoare ale maiorului pe marginea „fenomenului“ cârciumă: „La ce s-or fi îmbulzind oamenii ăștia? Bere caldă, friptură rece și numai os, lăutarul răgușit... Apoi nu-i mai bine acasă? În sfârșit...“

Dăneț ridică din umeri.

— Treaba lor. Ei, te-ai decis?

Locotenentul își ridică ochii din meniu.

— Mda! și făcu semn ospătarului.

Maiorul înregistrează amuzat competența volubilă a lui Moșoianu, care făcea comanda: „Friptura să fie așa și pe dincolo, *întinsă*, dar nu prea crudă, cu un bob de unt“ („de ce bob și nu bucățică?“) și neapărat presărată cu cimbru. La urmă, recomandă suav:

— Și mai reperor, băiețaș!

Se crispă imperceptibil. Scobitoarea cu care se juca se frânse. Îl iritau expresiile locotenentului, de largă circulație printre subalternii mai tineri, cu grijă periate în prezența superiorilor în cadrul relațiilor oficiale și cărora neîngăduitul le conferea o savoare specială. Acel „băiețaș“, ori generalizatul „tăticule“ aplicat unor terți, indiferent de vârstă sau individ, i se părea indecent, înlocuind ostentativ nesperios terminologia consacrată.

Un hohot de râs îl făcu să întoarcă capul. În stânga lor, o pereche – ea tânără, cu ochi oblici, imenși, și coc greu răsucit pe ceafă, el ceva mai în vârstă – părea să facă totală abstracție de lumea dimprejur. Măinile se atingeau sub mii de pretexte, privirile se căutau intens, trădând dorința timidă, dar necamuflată a întâielor ceasuri de idilă. Bărbatul elegant, cu gură senzuală lipsită de fermitate, mângâia brațul bronzat, acoperit de brățări subțiri, argintii.

Dăneț zbârci din nas. „Ce naiba? Nu mai au răbdare până acasă?“

Maiorul era considerat, și-i plăcea să se considere, de modă veche. Adusese de la el din Ardeal un cap limpede, principii sănătoase, dar cam rigide, și o seamă de tradiții la care veghea neabătut. Respectul față de bătrâni aproape sanctificat, ținuta cuviincioasă, vorba scurtă și cumpătată – detesta panglicăria, asociind-o inconștient cu minciuna – deveniseră mituri. Copiii, oameni în toată firea, îi dădeau binețe cu un răsunător „sărut mâna, tată“, duminica și de sărbători familia era obligată să ia masa împreună, excentricitățile vestimentare erau repudiate fără milă.

Ospătarul aduse comanda și Moșoianu își despături șervetul de pânză pe genunchi. Maiorul ridică paharul, admirând culoarea vinului.

— Doamna a solicitat un pachet de țigări Kent, observă locotenentul cu nasul în farfurie.

Dăneț privi nedumerit capul rotund al subalternului său, tuns numărul unu, bărbia scurtă, obrații asimetrice acoperiți cu pistrii.

— Țștia de alături, preciză Moșoianu.

Într-adevăr, tânăra cu ochi oblici rămăsese singură la masă.

— Văd că te interesează, tuși Dăneț, dregându-și glasul.

— Nu cine știe ce, dar sunt pe recepție.

Maiorul tuși iar. „Hm! Pe recepție!?!“

Gestul lui Moșoianu îi întrerupse reflecțiile. Îi atrăgea atenția asupra femeii. Lăsând impresia că se joacă, aceasta desprinse o cheie din mănunchiul lăsat pe masă alături de brichetă. O ținu în pumn parcă frământând-o de câteva secunde, apoi o atașă la loc, în inelul de metal. Cu multă precauție înfășură ceva în batistă. Maiorului i se păru că vede o bucată de ceară.

Locotenentul șopti:

— Ce părere...

Dăneț îi făcu semn să tacă. Un individ subțire, spânatic, se îndreptă spre masa femeii. Ținea în mână o servietă. Fața palidă, cu ochi apoși, părea indiferentă. Ca din întâmplare, tânăra împinse cu cotul poșeta mică, făcând-o să cadă.

Curtenitor, omul o ridică. Femeia îi mulțumi cu un zâmbet. Întinse mâna după geantă, strecurându-i în același timp bucata de ceară înfășurată în batistă. Omul salută și dispăru printre mese.

— Ia-te după el! șopti Dăneț. Eu rămân... ăă... pe recepție.

La ieșire, locotenentul se izbi de omul cu cocoașă. Îngână o scuză de circumstanță.

„Mai știi... Poate-mi aduce noroc.“

Ajuns la capătul străzii, spânaticul se uită brusc în spate, abia lăsându-i timp lui Moșoianu să-și camufleze silueta în umbra groasă a unui castan.

Individul își continuă drumul, ținându-se în apropierea clădirilor și evitând părțile luminate ale trotuarului. Dispărea din când în când, înghițit de întuneric. Din manevrele dese și neașteptate, Moșoianu înțelese că omul încerca să depisteze, în primul rând, și apoi să deruteze un eventual urmăritor. Se întorsese de câteva ori din drum, făcând câțiva pași în direcția locotenentului, strecurându-se apoi ca o nălucă pe străzi lăturale, prost luminate.

Reacțiile bruște, imprevizibile, îl puneau pe Moșoianu în situații dificile. Se alătură la un moment dat, păstrând o distanță incertă, unui grup gălăgios de cheflii. Îi abandonă după vreo sută de metri. Spânaticul se îmfundase pe o alee pustie, care se deschidea la stânga. Adăpostit de silueta generoasă a unei gherete cu gheață, locotenentul îl observa atent. Omul se oprise în spatele unui bloc vechi. O fereastră era luminată. Prin perdeaua transparentă se vedea o bătrână scriind.

Cu o mișcare sigură, spânaticul își plimbă mâna circular pe un geam. Doar un scrâșnet slab, de parcă cineva ar fi zdrobit zahăr tos între dinți, însoți traiectoria diamantului pe sticla subțire. Scoase apoi din servietă o pensulă, trecând-o de câteva ori pe geam. Lipi deasupra o bucată de hârtie și lovi cu pumnul. Se auzi o bufnitură. Individul rămase nemișcat câteva secunde, pândind vreun zgomot, apoi desprinse cu precauție hârtia de care rămăsese agățat ciobul rotund de sticlă. Introduse mâna în gaură și, găsind espanioleta, deschise fereastra. Cu un salt, dispăru înăuntru.

Locotenentul Moșoianu pătrunse în casă pe aceeași cale.

— Ora închiderii, vă rog!

Ospătarul, un individ negricios cu fața plină de coșuri, ridică scaunele, aruncându-le ostentativ pe mese. Două femei culegeau solnițele și scrumierele, așezându-le în trepte, până sus, la încheietura brațului.

În grădină rămăseseră doar câțiva consumatori răzleți, maiorul și perechea din față.

Tânăra cu ochi oblici se ridică. Profesional, ospătarul îi dădu scaunul la o parte. Întâlnindu-i privirea, clipi semnificativ. Femeia zâmbi, înclinând ușor capul.

„Se cunosc“, deduse maiorul, lăsând banii pe masă.

Perechea părăsi localul, urmărită de rânjetul ospătarului. Mergeau pe Știrbei Vodă, înaintând cu pas nesigur. Femeia își sprijinea partenerul amețit, lipindu-și de el șoldul puternic. Din când în când se opreau, sărutându-se încețat până-și pierdeau echilibrul. Apoi râdeau în hohote, stând față în față și ținându-se de mâini. În preajma unei curți, pe Popa Tatu, bărbatul se opri clătînându-se. Printre gratiile de fier, trandafiri galbeni, de toamnă, își strecurau capul. Rupse câțiva și îngenunchind pe trotuar, nu fără un gest reflex de a-și menaja dunga pantalonilor, declamă teatral:

— Guerlain și-a botezat parfumul *Voilà pourquoi j'aurais...* Marina!

Vocea răsună strident în liniștea cartierului. Râzând, femeia îl îmbrățișă.

Dăneț avu brusc senzația că cineva se află în spatele lui. Se întoarse fulgerător. Văzu brațul ridicat și lovitura care pleca, imparabilă, apoi nu mai știu nimic.

În fața biroului, mic, din lemn de lămâi, bătrâna continua să scrie. Cuvintele se înșiruiău ordonat, cu bucle ferme și elegante. Se privi în oglinda mare, ținută de doi amorași, potrivindu-și peste urechi boneta albă de noapte cu panglici mov. Oftă ușor și, muind tocul în călimară, se adânci în paginile caietului. Pendula întrerupea liniștea monoton. De pe pereți, chipuri șterse în rame ovale, cu expresii și veșminte demodate, bărbați importanți, plini de decorații, și doamne rigide cu umeri planturoși și talii de viespe în crinolone complicate, priveau anonim din alt veac.

...Pe contele de Chantilly l-am cunoscut la balul prințesei Șutzu. Era în trecere prin București, însoțind-o pe verișoara sa, marchiza de B., într-o călătorie în Orient. Mi-amintesc că anvizajau să stea numai la Cairo vreo două săptămâni. Chantilly! Ce gentilom desăvârșit! Cine și-ar fi imaginat în seara aceea că va avea un sfârșit atât de tragic...?

Câteva lacrimi i se rostogoliră pe obrazul pufos și ridică ochii. Inima încetă să-i mai bată. În oglindă se vedea o mână alunecând pe peretele din spate. O mână micuță, ca de femeie, albă, nefiresc de albă. Rămase paralizată în jilț, incapabilă de vreo mișcare. Nu-și putea desprinde privirea de la mâna lividă care se apropia de comutator. Lumina se stinse și o clipă liniștea sufocă odaia. Doar un greier țesea zigzaguri sonore.

Vru să urle, dar degetele înghețate îi opriră țipătul. Miroseau oribil a formol, poate a moarte...

Câteva convulsii și capul bătrânei se prăvăli pe marginea fotoliului. Boneta de dantelă, cu panglici mov, căzu pe covor.

Moșoianu străbătu prudent holul sumar mobilat despărțit de cealaltă odaie cu un glas vand mat, unde spânaticul scotocea într-un maldăr de chei.

Alese una și începu s-o ajusteze cu pila ținând seama de particularitățile imprimare în bucata de ceară. Locotenentul recunoscu batista mică cu tiv roșu în care femeia de la restaurant învelise modelul.

Spânaticul se ridică apropiindu-se de o stampă japoneză, agățată pe perete. O făcu sul, dând la iveală un fișet mic, îngropat în zid. Încercă cheia, o mai pili puțin, repetă operația de câteva ori și, în cele din urmă, broasca cedă.

În pragul odăii, locotenentul încerca să observe conținutul seifului.

Individul scoase dinăuntru o casetă și, punând-o pe masă, continuă să scotocească în casa de bani.

Deschise o cutie de argint. Pe culcușul de catifea, o brățară cu smaralde enorme arunca focuri verzi. Vrând s-o ia în mână, una din pietre, într-o montură rombică, se desprinse de celelalte. Giuvaierul era format din mai multe elemente.

În aceeași clipă, spânaticul, răsucindu-se brusc, aruncă un stilet lung în direcția locotenentului. Acesta se eschivă reflex și cuțitul se înfipse în ușorul de lemn.

— Nu prea ești dibaci, băiețăș, râse Moșoianu. Trebuia să țintești în stânga mea. Nici dacă mă rugai frumos, n-aș fi rămas pe loc. Conspectează chestia asta...

Îi întoarse spatele și cercetă cu luare-aminte lama cuțitului.

— Bună sculă!

Se aplecă fulgerător. Călimara masivă de birou zbură, izbindu-se de perete.

— Mai jos. Ceva mai jos, băiețăș! Uite colo un vas de cristal. Hai, încearcă, nu te rușina. Reglează-ți tirul!

Iritat, celălalt se desprinsese ca un arc, țintindu-i gâtul. Moșoianu îl întâmpină cu un Mawashi Geri. Niciodată nu se simțise atât de lucid. Plin de *Kiai* cum spun *judoka*.

Agil, spânaticul își recuperează cuțitul, vizând pieptul locotenentului. Acesta îi prinse încheietura mâinii, neutralizându-l. Simultan, cu o răsucire a trupului îl zvârli peste umăr.

Tai-Sabaki. Prima oară când îi reușea corect figura.

În aceeași clipă însă, cineva îl lovi pe la spate...

Amețit, spânaticul se ridică, ținându-se de perete. Un bărbat suplu, îmbrăcat în cenușiu, îl privea cu dispreț.

— Dobitocule! Te-a urmărit de la restaurant.

Scrâșnind, spânaticul își rezezi piciorul în trupul locotenentului.

— Vezi cine e!

Nu găsiră niciun act. Omul în cenușiu se încruntă.

— Du-l în camera bătrânei și dă drumul la gaze.

Mai mult inconștient, Moșoianu se târî până la fereastră. Durerea atroce de cap îi paraliza mișcărilor. Senzația de greață era concretă, materială, ca o iască agățată de cerul gurii. Izbi cu pumnii. Geamul se sparse și locotenentul își pierdu din nou cunoștința. Ținea încă, strâns în pumn, smaraldul desprins din brățară.

FIRELE SE RUP

Maiorul îl privi cu coada ochiului și întoarse capul.

Moșoianu încerca să-și ascundă indispoziția, afectând un aer distrat, însoțind indicațiile date șoferului cu câte un „cred că pe aici“ sau „nu, nu sunt deloc sigur“ rostite cu un ton indiferent, menit să certifice că problema în sine scăpa interesului său.

Dăneț intuia exact starea de spirit a locotenentului, căruia primul eșec îi ridica întrebări dureroase, vizând condiția și capacitatea sa profesională. Ar fi vrut să-i spună ceva, dar nici el nu știa prea bine ce. Obișnuit să-și reprime totdeauna elanurile, se găsea uneori în situații ca aceasta, când, descumpănit, căuta reacțiile cuvenite care să-i îmbrace sentimentele într-o haină decentă, sobră.

Moșoianu își îndreptă umerii, strivindu-și nasul pistruiat de geam.

Dăneț gândi că, la urma urmelor, băiatului îi prinde bine o scuturătură. Era tânăr de tot în meserie, dar, fără îndoială, dotat. Superiorii îl răsfățau ca pe un gen de copil teribil, iar maiorul încerca să dea o oarecare pondere acestor aprecieri, împotrivindu-se organic exagerărilor manifeste, mai ales vizavi de tineri.

Moșoianu fusese selecționat de către maiorul Cristescu în urma unui original sondaj¹. După moartea acestuia în împrejurări tragice², îl preluase Dăneț.

Un scurt viraj și, la indicația locotenentului, mașina stopă brusc.

— Aici!

Coborî și deschise portiera.

— Când suntem pe teren, poți să fii mai puțin politicos. Bineînțeles, în sensul „civil“ al cuvântului.

Regretă imediat remarca, reflectând că nu alesese momentul cel mai indicat, apoi se enervă de-a binelea. „Ce de mai farafastâcuri!“

Moșoianu își mușcă buzele, zicându-și că observația maiorului e nedreaptă. La urma urmelor, datorezi deferență nu numai superiorului, ci și vârstei. Ridică din umeri, cu mișcarea aceea a lui caracteristică, de parcă i-ar fi fost frig. Din loja portarului, apără capul unui bărbat. O față palidă cu ochi neliniștiți.

— Pe cine căutați?

— Familia Damian.

— Parter, apartamentul 3.

Se aplecă, indicând în stânga holului. Moșoianu îl privi surprins. Omul era cocoșat.

„Curios... Al doilea în douăzeci și patru de ore! Ori unul și același?!“

Își umezi buzele.

¹ Cu ajutorul profesorului de criminalistică de la Facultatea de Drept, organele de miliție puseseră la cale o mică înscenare. La mijlocul cursului, un ofițer în civil năvălise în amfiteatru și, trăgând câteva gloanțe orbe, dispăruse.

Faptele se petrecuseră în circa douăzeci de secunde. Când spiritele se liniștiră studenții fură solicitați să ofere maximum de amănunte privind datele fizice și conduita „agresorului“. După inerentele contradicții („era brunet“, „era blond“), după nelipsitele bancuri („era șchiop de ambele picioare“, cineva pretinse „oltean, dar fără cobiliță“), se ridică un tânăr subțirel.

Așteptă să se facă liniște, apoi îl descrie pe ofițer cu lux de amănunte, precizând și faptul că trăsese cu mâna stângă, dreapta ținând-o în buzunar.

Ulterior se află că băiatul era absolvent al Facultății de Filozofie. Nimerise întâmplător în amfiteatru, cedând rugămintilor unui prieten, pe care venise să-l ia de la facultate.

² Vezi *Enigmă la mansardă*.

— Spune-mi, te rog, ai fost aseară la restaurantul Someșana?

Portarul clipi nedumerit:

— Nu, n-am fost nicăieri...

Se oprire în fața ușii masive de stejar. Deasupra vizorului, o plăcuță neagră cu litere elegante, aurite: „Marius Damian – arheolog.“

Recunoscură în stăpânul casei, îmbrăcat într-o haină de interior din mătase neagră, pe „trubadurul“ care culesese trandafiri cu o seară înainte, își arătară legitimațiile și Damian le făcu loc să intre cu aerul concesiv al celui care, congenital politicos, înțelege să treacă cu amabilitate peste plictiselile cotidiene.

Biroul păstra încă proaspete urmele încăierării din ajun. Arheologul se scuză formal:

— E puțină dezordine. Servanta nu vine duminica.

Locotenentul îl privi complice pe Dăneț.

— Ați avut neplăceri azi-noapte?

Damian tresări surprins.

— Neplăceri? Da' de unde! Râse din gât. Vă gândiți la... și arată cu bărbia spre pereți. Aseară m-am întors puțin amețit. N-am fost atent și...

— V-ați distrat, aruncând cu călimara...

Moșoianu clătină din cap înțelegător.

— Vecinii dumneavoastră s-au alarmat, continuă Dăneț. Geamuri sparte, scandal, tevatură mare...

Arheologul își contempla mâna frumoasă cu unghiile lustruite. Un topaz roșiatic, *topaze brûlée*, arunca reflexe calde.

— Fantezie, domnule maior! Simplă fantezie. Indivizii cu existență mediocră caută cu orice chip senzaționalul, încearcă să-și coloreze destinele terne. E fatal!

— Dumneavoastră ce fel de existență duceți?

Damian se foi pe scaun.

— Este o întrebare ciudată.

— Concentrați-vă, îl sfătui Dăneț, fără să-l privească.

— Încerc sentimentul neplăcut că mă ironizați.

— Nu v-aș fi deranjat pentru atâta lucru.

Arheologul își privi interlocutorul descumpănit. Înghiți în sec și spuse cu oarecare șovăială:

— Duc o existență, în sfârșit... o existență obișnuită. La fel ca alte mii, zeci de mii de intelectuali. Uneori încerc o evadare din cotidian, o mică escapadă.

— După astfel de evadări, obișnuieți să vă întoarceți acasă intrând pe fereastră?

— Ce idee!

— E un geam spart în spatele casei. Mă gândeam că poate vă place să confundați intrările. Ar fi o... ieșire din cotidian.

Damian râse strâmb.

— Copiii din cartier. Trag cu praștia după vrăbii. Neplăcut, desigur, dar la urma urmelor e o chestiune de câțiva lei. La veniturile mele, aruncă în treacăt, nu contează. Am observat incidentul chiar aseară, înainte de a ieși în oraș.

— Unde ați fost?

Maiorul se ridică, îi făcu semn lui Moșoianu să continue și se apropie de fereastră.

— Ce importanță are?

— Niciuna, zâmbi locotenentul. Dar pentru că tot suntem aici, e politicos să facem conversație.

— Evident, evident... Am fost în compania unei doamne.

— Unde?

— Într-un local, o cârciumioară oarecare, de fapt o bombă.

— La veniturile dumneavoastră...

Arheologul căută prin buzunare. Scoase un pachet de țigări Lucky Strike și o brichetă splendidă, neagră, cu un ceas mic îngropat pe una din fețe.

— Aveți dreptate, e meschin. Dar asta a fost capriciul doamnei.

— O femeie modestă, probabil!

— Nu acesta este termenul exact pe care l-aș folosi.

— Atunci, desigur, prudentă.

— Domnule... și ezită, necunoscând gradul lui Moșoianu. Sunt peste două decenii de când am renunțat să înțeleg, să pătrund în suflul unei femei.

— Este un act plin de înțelepciune. Deci pe doamna de aseară n-o înțelegeți.

— Mă mulțumesc cu o companie agreabilă, fără consecințe. Uneori nu le rețin nici numele.

— Așa cum probabil s-a întâmplat azi-noapte, sugeră maiorul.

— Ați ghicit. O floare păstrată prea mult în mână își pierde parfumul ca și un roman la a doua lectură. Latinul conseiază în formulă concentrată: *Non bis in idem*.

— Sunteți un om cu principii.

Arheologul schiță un gest vag: „Dacă vreți...”

— Deci, azi-noapte, reluă Moșoianu, v-ați întors acasă, însoțit de doamna.

— Neînsoțit.

— Ați azvârlit călimara, ați împuns nițel pereții și v-ați culcat, completă în surdina maiorul. Nu-i limpede?

Damian își plecă ochii cu falsă pudoare.

— N-ar trebui să insistați asupra unui incident de care oricum mă jenez. Eram amețit bine. De fapt, nici nu mai știu ce am făcut. Biata mama! E bolnavă și nu se poate scula din pat. Dacă ar vedea ce-i aici, s-ar îngrozi.

— Zgomotele de azi-noapte n-au alarmat-o? se interesă Dăneț îndepărtându-se de fereastră.

— Încă n-am discutat. E o femeie în vârstă, suferindă și se scoală mai târziu.

— Întrebați-o dacă ne poate acorda câteva minute.

Arheologul își stinse nervos țigara.

— Nu văd ce sens are.

— Ați afirmat că azi-noapte v-ați întors acasă amețit. În consecință, sunt fapte pe care nu le-ați înregistrat ori pe care le-ați reținut deformat.

— Dar vă asigur...

Dăneț și Moșoianu se îndreptară spre ușă.

— Mă rog, făcu Damian ridicând din umeri.

Îi conduse prin hol și se opri în fața unei uși, bătând discret.

— Mamă, sunt doi domni care vor să-ți vorbească. Poți să-i primești?

— *Mon Dieu! Toujours ces types embêtants du Spațiu? Même dimanche?*¹

Fără să vadă, maiorul intui că arheologul îi făcea semneperate să tacă.

Bătrâna era în pat. Așternutul și cămașa de noapte întrezărită prin despicătura elegantei *robe de chambre* erau pline de dantele. Pe plapuma îmbrăcată în atlas liliachiu, stătea întoarsă o carte franțuzească cu coperte uzate: Paul Bourget.

Femeia fusese cândva foarte frumoasă. Avea părul complet alb, iar ochii negri, adânci, păstrau ceva din căldura tinereții.

„Când te gândești că era să murim împreună“, îi trecu prin minte locotenentului.

Bătrâna arboră un surâs convențional, de salon, dar indiscutabil fermecător.

— Mă iertați, domnilor. Sunt silită să vă primesc într-o ținută neconvenabilă.

Își căuta cuvintele pronunțate cu un ușor accent. Era evident că, în mod obișnuit, vorbea altă limbă.

— Cu ce vă pot fi de folos?

— Suntem informați, doamnă, spuse încet Dăneț, că în timpul nopții au avut loc incidente neplăcute.

Femeia își privi fiul.

— Marius, s-a întâmplat ceva?

Arheologul zâmbi încântat: „V-am spus eu?“

— Liniștește-te, mamă. Nu-i nimic. Dumnealor așa au fost sesizați și își fac datoria.

— Sesizați? Cine a sesizat?

¹ „Dumnezeule! Iarăși indivizii ăștia plictisitori de la Spațiu? Chiar și duminică?“, în lb. franceză, în original (n. red.).

Damian dădu din mână.

— Vecinii, parcă tu nu știi...

— Oh! Bătrâna își strânse înfiorată capotul peste piept: Evident, femeia aceea îngrozitoare! Dactilografa de la etaj! Nici nu știți, domnule, ce mizerii ne face. Oameni de joasă condiție, fără educație!

Moșoianu se apropie de fereastră, dând draperia la o parte.

— Al doilea geam spart.

— Extraordinar! se miră arheologul.

— *Tiens! C'est vrai!*¹ o scăpă doamna Damian.

— Bineînțeles, habar n-aveți când s-a spart, anticipă maiorul.

— Exact! Nu știu nimic, domnule. Am un somn adânc. Marius, să chemi un specialist.

— Ați verificat dacă vă lipsește ceva?

— Absolut nimic.

— La... bijuterii v-ați uitat?

Doamna Damian clătină capul nostalgic.

— De mult nu mai am bijuterii. Mi-au rămas doar câteva fleacuri fără valoare.

Surâse apoi larg, cu căldură, întinzându-i mâna lui Dăneț.

— Iertați-mă! La vârsta mea, ostenești repede. În timp ce Moșoianu și Dăneț ieșeau, adăugă: Mi-a făcut mare plăcere, domnilor, să mai poftiți!

În timp ce arheologul închidea ușa, Dăneț o zări pe bătrână reluându-și cartea cu un suspin.

— Vedeți că am avut dreptate? Mama a stat tot timpul acasă și totuși nu a auzit nimic.

Intrară din nou în birou. Dăneț se apropie de stampă japoneză și o privi lung.

— Având în vedere vârsta doamnei, am menajat-o.

— În ce sens?

Maiorul continuă să admire desenul delicat în tuș, ținându-și mâinile la spate.

¹ „Poftim! E adevărat!“, în lb. franceză, în original (n. red.).

— Astă-noapte v-au fost sustrate șase smaralde, de o mărime neobișnuită. Ceva mai mult decât niște simple fleacuri.

— E nostim, încercă să râdă Damian, nu ne știam atât de bogați. Sunteți sigur că nu vă înșelați?

— Să verificăm, propuse maiorul, și făcând stampa sul sub ochii surprinși ai arheologului, descoperi micul fișet. Ce păstrați înăuntru?

— A, nimic important. Acte, hârtii, lucruri personale, fără valoare economică, mici sume de bani.

— Și o casetă de argint, sugeră Dăneț.

— Oh, exclamă teatral arheologul, bătându-se cu palma pe frunte. Acum știu la ce vă referiți. Cum de nu mi-a dat prin gând? Am într-adevăr o casetă cu câteva pietre verzi, foarte frumoase, dar nu smaralde. Niște biete acvamarine. O clipă, să vi le arăt.

Deschise casa de bani și după o scurtă privire se întoarse spre maior.

— Știți că aveți dreptate?

— Știu.

— Asta-i culmea! Râse cu poftă: Au crezut că sunt prețioase. Ce păcăleală!

Dăneț își aprinse o țigară și trase câteva fumuri.

— Ce-ar fi, domnule Damian, să discutăm puțin și serios. Nu văd individul care, în lipsa unei certitudini, s-ar expune să pătrundă noaptea într-o locuință și să spargă un seif.

— Să cloroformizeze o femeie bătrână și apoi să dea drumul la gaze, completă în surdină Moșoianu.

— Sunt consternat! Îmi relațați fapte cutremurătoare!

Maiorul îi aruncă o privire scurtă.

— Cum se numește doamna cu care ați petrecut aseară?

— Oh, dacă vă închipuiți... Nu, respinse Damian. E o doamnă foarte bine. Vă înșelați.

— Cum se numește?

Arheologul își încreți fruntea.

— E caraghios, dar nu-mi amintesc.

— Să vă ajutăm, propuse Moșoianu. Evdochia? Gherghina? Mândica?